

**Б.Т. ТУРУСБЕКОВ АТЫНДАГЫ
КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК ДЕНЕ ТАРБИЯ ЖАНА
СПОРТ АКАДЕМИЯСЫ**

«БЕКТЕМИН»
Б. Т. Турусбеков атындагы Кыргыз
мамлекеттик дене тарбия жана
спорт академиясынын илим боюнча
проректору п.и.к., доценттин м.а. Аодыбекова Н.А.

2024- жыл

МАНАШЕВА КЕНЖЕГУЛ ПАЗЫЛОВНА

**КАНДИДАТТЫК МИНИМУМДУК ЭКЗАМЕНГЕ
КОШУМЧА ПРОГРАММАСЫ**

**Тема: ДЕНЕ ТАРБИЯ МУГАЛИМДЕРИН ДАЯРДООДО ТОГУЗ
КОРГООЛ БОЮНЧА АДИСТИК КОМПЕТЕНТТУУЛУГУН
КАЛЫПТАНДЫРУУНУН ПЕДАГОГИКАЛЫК НЕГИЗДЕРИ**

13.00.01 –жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы,

13.00.04 – дене тарбия теориясы жана методикасы, спорттук машыгуу, ден соолукту чындоо жана адаптивдүү дене тарбия

Илимий жетекчиси: п.и.д., профессор Р.Н.Токсонбаев

ФК теориясы жана методикасы
Кафедрасынын отурумунда талкуулоо жана бекитүү

Протокол № 8 « 15 » март 2024 ж.

Кафедра башчы Мамбетова М.К.

Бишкек- 2024

13.00.04. - дене тарбиянын теориясы жана методикасы, спорттук машыгуу, ден соолукту чыңдоо жана адаптациялык дене тарбия адистиги боюнча кандидаттык сынактын максаттары төмөнкүлөр: сынактан өтүүчүнүн илимий изилдөөгө жана илимий тажрыйбаларды өткөрүүгө теориялык жана кесиптик даярдыгынын деңгээлин аныктоо, педагогикалык ишмердүүлүктүн өзгөчөлүгү жана түзүлүшү. дене тарбия жана спорт тармагында жалпы концепцияларды жана методологияларды билүүсүн аныктоо, дене тарбия жана спорт тармагынын негизги теориялык жана практикалык көйгөйлөрүн билүүсүн аныктоо, теориялык жана колдонмолук милдеттерди коюуга жана чечүүгө даярдыгын аныктоо, изилдөө жүргүзүүнүн стратегиясынын жана тактикасынын программаларын, процедураларын жана усулдарын түзүүгө даярдыгын аныктоо, билим берүү практикасын илимий жактан камсыздоону жүзөгө ашыруу жөндөмдүүлүгүнө ээ болгондугун аныктоо.

Сынак аспиранттардын жана изденүүчүлөрдүн тандалган тема боюнча диссертациялык изилдөөнү аткарууда педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн теориялык даярдыгын деңгээлин аныктоого багытталган.

13.00.04. - дене тарбиянын теориясы жана методикасы, спорттук машыгуу, ден соолукту чыңдоо жана адаптациялык дене тарбия адистиги боюнча кандидаттык сынактын милдеттери:

1. Дене тарбия жана спорт илимдин өнүгүүсү үчүн теориялык жана колдонмолук милдеттерин коюуга жана чечүүгө билим алып жаткандарын даярдыгынын деңгээлин аныктоо.

2. Дене тарбия жана спорт тармагында классикалык жана жаңы жетишкендиктердин спектри болгон изилдөөлөрдүн мазмунунда билим алып жаткандардын ориентациясынын сапатын баалоо.

3. Дене тарбия жана спорт тармагында изилдөөлөрдүн усулуятынын көйгөйлөрү, изилдөө усулдары, тажрыйбаларды жүргүзүү жана жыйынтыктарды алуу, аларды иштеп чыгуу, изилдөө ишин жасалгалоо боюнча маалыматка ээ болгондугунун даражасын аныктоо.

4. Дене тарбия жана спорт тармагында азыркы жетишкендиктерге багыт алган илимий диалог, изилдөө позициясынын аргументтелиши боюнча жөндөмдүүлүгүн аныктоо. Өзүн өзү тарбиялоо.

5. Дене тарбиянын жогорку квалификациядагы педагогдорун даярдоонун азыркы тутумундагы негизги, практикада колдонулган усулдардын негиздерин терең окуп-таанууга даярдыгынын даражасын аныктоо.

6. Коомдук маданияттын бир бөлүгү болгон дене тарбия тутумунун базалык компоненттеринин структурасын жана мазмунун илимий жактан негиздөө, дене тарбия тутумунун иштиктүү болушун камсыздоо, өнүктүрүү үчүн аспиранттардын жана изденүүчүлөрдүн кеңири илимий усулдук эрудициясын түзүү.

Кандидаттык сынак дене тарбия жана спорт боюнча адистерди даярдоонун азыркы технологияларынын көйгөйлөр топтомун караштырат.

СУНУШТАЛГАН НЕГИЗГИ АДАБИЯТТАР

1. Бальсевич В.К. Физическая культура для всех и для каждого. - М: ФиС 1988.-208с.
2. Бервинова Н.С Шарабакин Н.И.,, Основы школьной физической культуры. Бишкек, 2005. - 26с.
3. Брискин, Ю. А. Адаптивный спорт [Текст] / Ю. А. Брискин, С. П. Евсеев, А. В. Передерий. - Москва : Советский спорт, 2010. - 314 с.
4. Верхошанский Ю.Ф. Программирование и организация тренировочного процесса. -М.: ФиС, 1985. - 176с.
5. Верхошанский Ю.Ф. Основы специальной физической подготовки спортсменов.-М.: ФиС, 1988.-331с.
6. Вилинский М.Я. Физическая культура в научной организации процесса обучения в высшей школе. - М.: ФиС, 1992. - 37с.
7. Виноградов Г.П. Теория и методика рекреативных занятий. - СПб 1997г - 233с.
8. Годик М.А. Контроль тренировочных и соревновательных нагрузок. - М.: ФиС, 1980 г.-136с
9. Гусев В.В. Образовательная технология: от приема до философии. – М.: Сентябрь, 1996).
10. Глассер У. Школа без неудачников. - М.: Прогресс.,1992.
11. Евсеев С.П. Теория и организация адаптивной физической культуры: учебник/С.П. Евсеев.-М. : Спорт, 2016.-616 с.
12. Давыдов В.В. Проблемы развивающего обучения. М.,1986.
13. Дворяшина М.Д. Особенности интеллектуального развития студентов в процессе обучения //Человек и общество. Вып. 13. Л., 1979.
14. Дьюи Д. Психология и педагогика мышления. - М. - Лабиринт. 1999.15 с.
15. Загашев И. О. Заир-Бек С.И. Муштавинская И.В. Учим детей мыслить критически. - СПб.,2003.
16. Загашев И.С. «Уметь задавать вопросы» // «Перемена» №4. Нью-Йорк, №6, 2001г.- С.8-13.
17. Зациорский В.М. Физические качества спортсмена. - М- ФиС 1970. - 199с.
18. Кан-Калик В.А., Никандров Н.Д. Педагогическое творчество. - М., 1990.
19. Кларин М.Б.Педагогическая технология в учебном процессе. Анализ зарубежного опыта. - М.: Знание, 1989.;
20. «Основы педагогического мастерства». Под редакцией И.А. Зязюна - Москва «Просвещение» 1989 год.
21. Касмалиева А.С, Саралаев М.К., Абдырахманова Д.О. Дене тарбия сабагын пландоо жана окутуу ыкмалары, Бишкек, 2022г -79с
22. Мамытов А. Теория спорта. Бишкек, 2001 г -83с
23. Мамытов А.М, Джанузаков К.Ч. Дене маданияты теориясы, Бишкек, 2011г -32с
24. Матвеев Л.П. Теория и методика физической культуры (общие основы теории и методики физического воспитания; теоретико - методические аспекты спорта и профессионально-прикладных форм физической культуры): Учебник для институтов физической культуры. - М.: ФиС

- 1991.-543с.
25. Матвеев Л.П. Теория и методика физической культуры. Введение в
 26. предмет: учебник для высших специальных физкультурных учебных заведений. 3-е изд. - СПб.: издательство «Лань», 2003. 160с.
 27. Основы управления подготовкой юных спортсменов / Под. ред. М.Я. Набатникова. -М.: ФиС, 1982. -280с
 28. Очерки по теории физической культуры / сост. и общ. ред. Матвеев Л.П. - М.: ФиС, 1984.-248с.
 29. Платонов В.А. Подготовка квалифицированных спортсменов. - М.: ФиС 1986.-286с.
 30. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. - К.: Олимпийская литература, 1997. - 584с.
 31. Селуянов В.Н., Шестаков М.П. Определение одаренности и поиск талантов в спорте. - М.: СпортАкадем Пресс, 2000. - 112с.
 32. Теория и методика физического воспитания / Под ред. Л.П.Матвеева и А.Д.Новикова. - М.: ФиС, 1976, Т. 1. - 3 04с
 33. Теория и методика физического воспитания: Учебник для студ. фак. физ. культуры пед. ин-тов по специальности 0303 «Физическая культура» / Под ред. Б.А. Ашмарина. — М.: Просвещение, 1990. — 360с.
 34. Теория спорта / Под ред. В.Н.Платонова. - Киев: Вища школа, 1987. - 424с
 35. Холодов Ж.К., Кузнецов В.С. Теория и методика физического воспитания и спорта: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. - М.: издательский центр «Академия», 2000. - 480с.
 36. Шарабакин Н.И., Мамбеталиев К.У., Теория и методика физической культуры. Бишкек, 1997- 93 с
 37. Шварц В.Б., Хруцев С.В. Медико-биологические аспекты спортивной ориентации и отбора. -М.: ФиС, 1984. - 151с.

ССЫЛКАЛАР

1. <https://elibrary.ru/defaultx.asp?> Научная электронная библиотека
2. http://poshukach.com/redirect?user_type=23&type=sr&redir=eJzLKckpKLbS1y8qLc5LTdIrKtVPTixJzMIP1zcwMDQ2MIs3AAIT0_ig0Pj4eM9gIOHkGOwKpIwtLSxNjUwtzfQZGAzNzEwtDC0MLQ0YPiotiuY7wCVlsblu1vWy0g4AroUd5g&src=1e0272&via_page=1
3. <http://science.sportedu.ru/news>
4. <https://edu.gov.kg/?page=2> Министерство образования и науки Киргизской Республики
5. <https://biblioclub.ru/> Университетская библиотека онлайн
6. http://poshukach.com/redirect?user_type=7&type=sr&redir=eJzLKckpKLbS1y_PL8ou1kvJz85JTNErKtUvy0wt188INwxxik92DEj31csoyc1hYDA0MzO1MDS1NDBlcDe8nX_2_RTN4Jj2me8vbFoGAMoLG2w&src=72c2ba&via_page=1
7. <https://rvb.ru/> Русская виртуальная библиотека (РВБ)
8. <https://www.rea.ru/ru/org/branches/ulanbator/Pages/EBS.aspx> Электронно-библиотечная система
9. <https://oneducation.ru/> Международный образовательный портал

10. <http://www.klyaksa.net/> Образовательный портал.
11. <http://studiorum.in.ua> Быстрая методическая помощь
12. <http://www.referats.com/> - Библиотека для студентов
13. <http://sci-lib.com/> - Большая Научная Библиотека.
14. <http://djvu.khakasia.ru/> - Учебники по педагогике
15. <http://www.rsl.ru/> - Российская государственная библиотека.
16. <http://www.rntb.kz> Республиканская научно-техническая библиотека
17. <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=276478&sr=1>
18. <https://elibrary.ru/defaultx.asp?> Научная электронная библиотека
19. http://poshukach.com/redirect?user_type=23&type=sr&redirect=eJzLKCKpKLbS1y8qLc5LTdIrKtVPTixJzMIP1zCWMDQ2MIs3AAIT0_ig0Pj4eM9gIOHkGOwKpIwtLSxNjUwtzfQZGAzNzEwtDC0MLQ0YPiotiuY7wCVlslu1vWy0g4AroUd5g&src=1e0272&via_page=1
20. <http://science.sportedu.ru/news>
21. <https://edu.gov.kg/?page=2> Министерство образования и науки Киргизской Республики
22. <https://biblioclub.ru/> Университетская библиотека онлайн
23. http://poshukach.com/redirect?user_type=7&type=sr&redirect=eJzLKCKpKLbS1y_PL8oulkvJz85JTNErKtUvy0wt188INwxxik92DEj31csoyc1hYDA0MzO1MDS1NDBlcDe8nX_2_RTN4Jj2me8vbFoGAMoLG2w&src=72c2ba&via_page=1
24. <https://rvb.ru/> Русская виртуальная библиотека (РВБ)
25. <https://www.rea.ru/ru/org/branches/ulanbator/Pages/EBS.aspx> Электронно-библиотечная система
26. <https://oneducation.ru/> Международный образовательный портал
27. <http://www.klyaksa.net/> Образовательный портал.
28. <http://studiorum.in.ua> Быстрая методическая помощь
29. <http://www.referats.com/> - Библиотека для студентов
30. <http://sci-lib.com/> - Большая Научная Библиотека.
31. <http://djvu.khakasia.ru/> - Учебники по педагогике
32. <http://www.rsl.ru/> - Российская государственная библиотека.
33. <http://www.rntb.kz> Республиканская научно-техническая библиотека
34. <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=276478&sr=1>

КАНДИДАТТЫК МИНИМУМДУК ЭКЗАМЕНГЕ КОШУМЧА ПРОГРАММАСЫ БОЮНЧА СУРООЛОР

1. Дене тарбия теориясы окуу жана илимий дисциплина катары.
2. Дене тарбиянын түрлөрү (мүнөздөмөсү, өзгөчөлүгү, максаты).
3. Дене тарбия функциялары (социалдык, жалпы педагогикалык, атайын-педагогикалык жана утилитардык-практикалык).
4. Дене тарбия, анын маани-аныктамасы.
5. Дене тарбиясынын максаты, милдеттери жана принциптери.
6. "Физикалык өнүгүү" жана "Дене тарбия" түшүнүктөрүнүн аныктамасы.
7. Дене тарбия жаатындагы маселелерди чечүүдө негизги конкреттүү каражат катары физикалык көнүгүүлөр.
8. Физикалык көнүгүүлөрдүн классификациясы.
9. Дене тарбия принциптеринин тутуму
10. Физикалык көнүгүүлөрдү окутуу процессинин структурасы жана анын окуу процессиндеги этаптарынын өзгөчөлүктөрү.

11. Физикалык көнүгүүлөрдү практикалык үйрөнүү ыкмалары (бүтүн, бөлүнгөн, бүтүн-бөлүнгөн) жана аларды колдонуунун өзгөчөлүктөрү.
12. Көнүгүү техникасындагы каталарды алдын алуу жана оңдоо ыкмалары.
13. Дене тарбия чөйрөсүндөгү ишти жөнгө салуучу окутуу принциптеринин системасы.
14. Физикалык көнүгүүлөрдү аткаруунун өз ара байланышкан компоненттери катары жүк жана эс алуу (жүк менен эс алуунун өз ара байланышы, жүктүн тышкы жана ички көрсөткүчтөрү).
15. Катуу жөнгө салынган көнүгүү ыкмалары
16. Дене тарбиясынын атаандаштык жана оюн ыкмасы (алардын өзгөчөлүктөрү, артыкчылыктары жана алсыз жактары).
17. Билим берүү күч методикасынын негиздери (анын мүнөздөмөлөрү, түрлөрү, милдеттери, каражаттары, ыкмалары, талаптары).
18. Тез тарбиялоо методикасынын негиздери (анын мүнөздөмөлөрү, түрлөрү, милдеттери, каражаттары, ыкмалары, талаптары).
19. Туруктуулук билим берүү методикасынын негиздери (анын өзгөчөлүктөрү, түрлөрү, милдеттери, каражаттары, ыкмалары, талаптары).
20. Ийкемдүүлүктүн билим берүү методикасынын негиздери (анын мүнөздөмөлөрү, түрлөрү, милдеттери, каражаттары, ыкмалары, талаптары).
21. Дене тарбия сабактарына педагогикалык көзөмөл (сабакты талдоо, жүрөктүн кагышын көзөмөлдөө, хронометраж).
22. Баштапкы түшүнүктөр: "спорт", "атаандаштык ишмердүүлүк", "спорттук машыгуу", "спортсменди даярдоо системасы", "спорттук жетишкендик".
23. Спорттун функциялары (социалдык, жалпы педагогикалык, атайын-педагогикалык).
24. Спортчунун техникалык даярдыгы (милдеттер, каражаттар, талаптын ыкмалары).
25. Спортчуну тактикалык даярдоо (милдеттер, каражаттар, ыкмалар, талаптар)
26. Физикалык даярдык (милдеттер, каражаттар, методдор, талаптар).
27. Спортчунун эрктүү даярдыгы (милдеттери, каражаттары, ыкмалары, талаптары).
28. Спортчунун көп жылдык даярдыгынын структурасы (көп жылдык даярдыктын этаптары жана этаптары).
29. Спорттук машыгуунун мезгилдүүлүгү.
30. Мазмуну жана спортсмендерди даярдоо үчүн келечектүү, учурдагы жана ыкчам пландаштыруу иштеп чыгуу технологиясы.
31. Спорттук багыт жана спорттук тандоо боюнча заманбап ыкмалар.
32. Спорттук окутуунун үлгүлөрү катары чектик жүктөмдөргө карата акырындык менен тенденциянын байланышы.
33. Спорттук машыгуунун үлгүсү катары жүктүн динамикасынын толкундуулугу.
34. Спорттук машыгуунун үзгүлтүксүздүгү-спорттук машыгуунун үлгүлөрү катары.

35. Жалпы жана атайын даярдыктын биримдиги спорттук машыгуунун үлгүсү катары.
36. Спорттук машыгуунун циклдик мүнөзү-спорттук машыгуунун үлгүсү катары.
37. Спорттук машыгуунун үлгүлөрү катары максималдуу жетишкендиктерге, терең адистешүүгө жана жекелештирүүгө басым жасоо.
38. Спорттук машыгуу каражаттарынын классификациясы.
39. Олимпиадалык кыймыл: принциптер, талаптар, эрежелер.
40. Адаптациялык дене тарбиянын негиздери.
41. Ден соолукту чыңдоочу дене тарбиянын мүнөздөмөсү жана структурасы.
42. Атайын медициналык топтордо дене тарбиясын окутуунун өзгөчөлүктөрү.
43. Адаптациялык дене тарбиянын функциялары жана принциптери, каражаттары жана ыкмалары
44. Салттуу дене тарбия: калыптанышы жана азыркы абалы (Салттуу этносспорт).
45. Дене тарбия боюнча жана чоңдор менен иштөөнүн негизги багыттары.
46. Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдардын дене тарбия жана спорт.
47. Дене тарбиянын функциялары.
48. Дене тарбиянын теориясы жана практикасы боюнча негизги түшүнүктөр.
49. Дене тарбия усулдары.
50. Дене тарбиясынын көп багыттуулугу.
51. Мектепте дене тарбия боюнча окутуу ишинин мерчемделиши жана эсеп-кысапка алынышы.
52. Жогорку квалификациядагы спортчуларды даярдоонун азыркы тутумунун негизги түзүүчүлөрү.
53. Жогорку квалификациядагы спортчуларды даярдоонун түрлөрүнүн мүнөздөмөлөрү.
54. Азыркы спортчунун негизги физикалык сапаттарын өнүктүрүүнүн технологиясы.
55. Педагогикалык жана көп жылдык спорттук машыгуунун структуризацияланышынын жана мезгилдештиришинин көйгөйү.
56. Спорттогу машыгуу жараянын тестирлөөнү жана мерчемдөөнү уюштуруу.
57. Адаптациялык дене тарбиянын теориясы жана уюштурулуусу, спорттук жана ден соолукту чыңдоочу дене тарбиясын башкаруу.
58. Кыргыз улуттук спорттук күрөштүн пайда болуусу жана өнүгүүсү.
59. Кыргыз улуттук спорттук күрөшүнүн техникасы жана тактикасынын эволюциясы.
60. Кыргыз Республикасынында тогуз коргоол оюнунун орду жана өнүгүшү .
61. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол оюнун классификациясы жана негизги түшүнүктөрү.

62. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол оюнун чабуул жасоонун техникасы.
63. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол оюнун коргоо техникасы.
64. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол оюнун боюнча негизги түшүнүктөр.
65. Тактиканын классификациясы.
66. Чабуул жасоонун тактикасы.
67. Коргоо тактикасы.
68. Техникалык жана тактикалык физикалык даярдыктары.
69. Психологиялык даярдык.
70. Спорттук машыгууну башкаруу.
71. Дасыккан кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол оюнун резервин даярдоо тутуму.
72. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол оюнун боюнча илимий изилдөө иши.
73. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол оюнун боюнча материалдык-техникалык база.
74. Техникалык жана тактикалык физикалык даярдыктары.

Төрага: Б. Т. Турусбеков атындагы Кыргыз мамлекеттик дене тарбия жана спорт академиясынын дене тарбия теориясы жана методикасы кафедрасынын башчысы, п.и.к.

« 15 » март 2024 ж.

М.К.Мамбетова.

**Б.Т. ТУРУСБЕКОВ АТЫНДАГЫ
КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК ДЕНЕ ТАРБИЯ ЖАНА
СПОРТ АКАДЕМИЯСЫ**

«БЕКТЕМИН»

Б.Т. Турусбеков атындагы Кыргыз мамлекеттик дене тарбия жана спорт академиясынын илим боюнча проректору п.и.к., доценттин м.а. Абдыбекова Н.А.

2024- жыл

**МАНШЕВА КЕНЖЕГУЛ ПАЗЫЛОВНА
КАНДИДАТТЫК МИНИМУМДУК ЭКЗАМЕНГЕ
КОШУМЧА ПРОГРАММАСЫ**

**Тема: ДЕНЕ ТАРБИЯ МУГАЛИМДЕРИН ДАЯРДООДО ТОГУЗ
КОРГООЛ БОЮНЧА АДИСТИК КОМПЕТЕНТТУУЛУГУН
КАЛЫПТАНДЫРУУНУН ПЕДАГОГИКАЛЫК НЕГИЗДЕРИ.**

13.00.01 –жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы

13.00.04 – дене тарбия теориясы жана методикасы, спорттук машыгуу, ден соолукту чындоо жана адаптивдүү дене тарбия

Илимий жетекчиси: п.и.д., профессор Токсонбаев Р.Н.
Педагогика, психология жана ФК тарыхы кафедрасынын
отурумунда талкуулоо жана бекитүү

Протокол № 6 «ял» март 2024 ж.
Кафедра башчы Токсонбаев Р.Н.

Бишкек- 2024

13.00.01 –жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы адистиги боюнча кандидаттык сынактын максаттары төмөнкүлөр: сынактан өтүүчүнүн илимий изилдөөгө жана илимий тажрыйбаларды өткөрүүгө теориялык жана кесиптик даярдыгынын деңгээлин аныктоо, педагогикалык ишмердүүлүктүн өзгөчөлүгү жана түзүлүшү, дене тарбия жана спорт тармагында жалпы концепцияларды жана методологияларды билүүсүн аныктоо, дене тарбия жана спорт тармагынын негизги теориялык жана практикалык көйгөйлөрүн билүүсүн аныктоо, теориялык жана колдонмолук милдеттерди коюуга жана чечүүгө даярдыгын аныктоо, изилдөө жүргүзүүнүн стратегиясынын жана тактикасынын программаларын, процедураларын жана усулдарын түзүүгө даярдыгын аныктоо, билим берүү практикасын илимий жактан камсыздоону жүзөгө ашыруу жөндөмдүүлүгүнө ээ болгондугун аныктоо.

Сынак аспиранттардын жана изденүүчүлөрдүн тандалган тема боюнча диссертациялык изилдөөнү аткарууда педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн теориялык даярдыгын деңгээлин аныктоого багытталган.

13.00.01 –жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы адистиги боюнча кандидаттык сынактын милдеттери:

1. Азыркы илимдин өнүгүүсү үчүн теориялык жана колдонмолук милдеттерин коюуга жана чечүүгө билим алып жаткандарын даярдыгынын деңгээлин аныктоо.

2. Педагогикалык кесипке теориялык, практикалык, психологиялык даярдыктар. Дене тарбия жана спорт тармагында классикалык жана жаңы жетишкендиктердин спектри болгон изилдөөлөрдүн мазмунунда билим алып жаткандардын ориентациясынын сапатын баалоо.

3. Окутуунун методдору жөнүндө түшүнүк. Окутуунун методдорунун эволюциясы. Окутуунун методдорунун функциялары. Окутуунун методдорунун көп түрдүүлүгү, классификациясы. Педагогика илиминин изилдөө методдору тууралуу түшүнүк.

4. Педагогикалык пикир алышуунун маңызы жана жаратылышы. Мугалимдик кесиптик ишмердүүлүктөгү педагогикалык пикир алышуунун ролу. Жогорку мектепте дене тарбиянын жогорку квалификациядагы педагогдорун даярдоонун азыркы тутумундагы негизги, практикада колдонулган усулдардын негиздерин терең окуп-таанууга даярдыгынын даражасын аныктоо.

5. Инсанга багытталган окутуу жана анын өзгөчөлүгү. Окутууда үстөмдүктүн алмашышы. Коомдук маданияттын бир бөлүгү болгон дене тарбия тутумунун базалык компоненттеринин структурасын жана мазмунун илимий жактан негиздөө/

5. Инсанга багытталган окутуу жана анын өзгөчөлүгү. Окутууда үстөмдүктүн алмашышы. Коомдук маданияттын бир бөлүгү болгон дене тарбия тутумунун базалык компоненттеринин структурасын жана мазмунун илимий жактан негиздөө.

6. Педагогиканын негизги изилдөө ыкмалары.

Педагогикалык теориянын, эксперименттин жана практиканын биримдик принциби. Илимий билимдердин жана практиканын методологиясынын багыты катары системалүү мамиле. Илимий-изилдөө системалүү мамилени негизги мүнөздөмөлөрү. Синергетиканын негизги идеялары жана жоболору;

Илимий изилдөөдө синергетикалык мамиленин принциптери. Негизи жана мазмуну, мааниси жана иш-аракет мамиленин оригиналдүүлугу. педагогикалык изилдөө, анын ишке ашыруу жолдору. Педагогикалык изилдөөдө иш-аракет ыкмасын ишке ашыруу алгоритми. Мүнөзү жана жеке багытталган мамиленин мазмуну, анын актуалдуулугу, шартташтыруу жана педагогикалык изилдөө үчүн мааниси. Илимий-педагогикалык изилдөө үчүн инсанга багытталган мамиленин максаттары. Инсанга багытталган мамиленин компоненттери жана алардын илимий изилдөөдө чагылдырылышы. Кесиптик-педагогикалык билимдин негиздери: объективдүүлүк, илимий, кубулуштарды өз ара байланышта изилдөө, аларды өнүктүрүү, изилдөөнүн концептуалдык биримдиги.

7. Илимий-педагогикалык изилдөө методдору. Теориялык методдор: анализ жана синтез, дедукция жана индукция, классификация, конкреттүүдүн абстрактка чыгуу ыкмасы, абстракттан конкреттүүгө чыгуу ыкмасы, терминологиялык анализ, моделдүү, ой эксперимент.

Эмпирикалык методдор:

1. Жеке методдор: адабий булактарды жана документтерди изилдөө; байкоо; сурамжылоо ыкмалары (анкета, маектешүү, маектешүү, тестирилөө); эксперттик баалоо ыкмасы.

2. Комплекстүү методдор: сурамжылоо; мониторинг, социометрия; окутуу тажрыйбасын изилдөө жана жалпылоо; тажрыйбалуу окутуу иши; эксперимент. Кесиптик педагогикалык изилдөөлөрдө инструменталдык изилдөө методдору (методикасы): хронометраж, циклография жана башка биомеханикалык методикалар, электроэнцефалография, электромиография, электрокардиография, окүү жана эмгек процессинде нерв системасынын функционалдык абалын аныктоо методикасы.

8. Метод жана методология түшүнүгү. Адамдардын ишинин натыйжасы ким (субъект) же ал эмнеге (объектке) багытталганына гана эмес, ошондой эле бул процесстин кандай жүргүзүлүшүнө, мында кандай ыкмалар, ыкмалар, каражаттар колдонулганына да көз каранды. Бул методдун көйгөйлөрү. "Методология" түшүнүгү эки негизги мааниге ээ: ишмердүүлүктүн тигил же бул чөйрөсүндө (илимде, саясатта, искусстводо ж.б.) колдонулуучу белгилүү ыкмалардын жана ыкмалардын системасы; бул система жөнүндөгү окуу, методдун жалпы теориясы, аракеттеги теория. Ар бир ыкма эмес, негиздери жана иш-аракеттердин башка каражаттардын ар кандай системасы теориялык

жана практикалык маселелерди ийгиликтүү чечүүнү камсыз кылуу эмес, ынанымдуу билим жана практика тарыхы жана азыркы абалы. Изилдөөнүн жыйынтыгы гана эмес, ага алып баруучу жол да чындык болушу керек.

9. Педагогикалык эксперимент жана анын түрлөрү. Педагогикалык эксперименттин этаптары. Тажрыйбалуу эксперименталдык иштин этаптары: эксперименталдык объекттерди тандоо; критерийдик базаны иштеп чыгуу; объекттердин баштапкы жана акыркы абалын талдоо ыкмаларын тандоо; убакыт аралыгын, тажрыйбалык иштин этаптарын, аткаруучуларды ж. б. аныктоо.

10. Окуу куралдарынын жалпы мүнөздөмөсү. "Окутуу каражаттары" деген түшүнүк, алардын милдеттери. Окуу куралдарынын типологиясы. Окуу куралдарынын жалпы дидактикалык ролу.

Окутуу каражаттарын пайдалануу принциптери: окуп жаткандардын курактык жана психологиялык өзгөчөлүктөрүн эсепке алуу; окутуунун ар турдүү каражаттарын шайкеш пайдалануу: билим берүү максаттарында кабылдоонун визуалдык, угуу, кинестетикалык системалары аркылуу баланын эмоциясына, аң-сезимине, жүрүм-турумуна комплекстүү, максаттуу таасир этүү учун салттуу жана заманбап; дидактикалык максаттарды жана дидактиканын принциптерин эсепке алуу(көрсөтмө берүү, жеткиликтүүлүк принциби ж. б.); педагогдун жана окуучунун жаратылышы; окутуу каражаттарын пайдаланууда коопсуздук эрежелеринин артыкчылыгы. Заманбап билим берүүдө окуу куралдарынын өнүгүү тенденциялары: окутуунун техникалык каражаттары, мультимедиялык окуу куралдары, окутуунун каражаты катары интернет-ресурстар.

СУНУШТАЛГАН НЕГИЗГИ АДАБИЯТТАР

1. Асмолов А.Г. Ягодин Т.А. Образование как расширение возможностей развития личности // Вопросы психологии. 1992. №1.
2. Аверьянов Л.Я. Почему люди задают вопросы? - М.: Социолог., 1993.3. Ашмарин Б.А., Курамшин Ю.Ф. Педагогика физической культуры: Учебное пособие. - СПб.: ЛГОУ, 1999. - 352с.
4. Анаркулов, Х.Ф. Кыргызские народные подвижные игры и физические упражнения: учебное пособие / Х.Ф. Анаркулов. – Бишкек: КГИФК, 2003.
5. Гузеев В.В. Образовательная технология: от приема до философии. - М.: Сентябрь, 1996).
6. Глассер У. Школа без неудачников. - М.: Прогресс., 1992.
7. Евсеев С.П. Теория и организация адаптивной физической культуры: учебник/С.П. Евсеев.-М. : Спорт, 2016.-616 с.

8. Давыдов В.В. Проблемы развивающего обучения. М.,1986.
9. Дворяшина М.Д. Особенности интеллектуального развития студентов в процессе обучения //Человек и общество. Вып. 13. Л., 1979.
10. Дьюи Д. Психология и педагогика мышления. - М. - Лабиринт. 1999.15 с.11. Загашев И. О. Заир-Бек С.И. Муштавинская И.В. Учим детей мыслить критически. - СПб.,2003.
12. Загашев И.С. «Уметь задавать вопросы» // «Перемена» №4. Нью-Йорк, №6, 2001г.- С.8-13.
13. Кан-Калик В.А., Никандров Н.Д. Педагогическое творчество. - М., 1990.14. Кларин М.Б.Педагогическая технология в учебном процессе. Анализ зарубежного опыта. - М.: Знание, 1989.;
15. Чошанов М.А. Обзор таксономий учебных целей в педагогике США. // Педагогика, №4, 2000 г.
16. Омурзаков, Д.О. Кыргызские национальные виды спорта и народные игры / Д.О. Омурзаков, М.К Саралаев. – Фрунзе: Кыргызстан, 1981.
17. Коротков И.М. Подвижные игры в школе / И.М. Коротков. – М.: Просвещение, 1979
18. Исаев И.Ф. Профессионально-педагогическая культура преподавателя: Учеб.пособ. для студентов вузов. М., 2003.
19. «Как развивать критическое мышление» И.П.Валькова, И.А.Низовская,Н.П. Задорожная, Т.М.Буйских - Бишкек 2005 год.
20. Слостенин В. А.и др. «Педагогика» учебное пособие - Москва «ШколаПресс» 1998 год.
21. Коротков И.М. Подвижные игры в школе / И.М. Коротков. – М.: Просвещение, 1979.
22. В.А. Петерс «Педагогическая психология в вопросах и ответах» учебное пособие -Москва 2006 год.
23. «Основы педагогического мастерства». Под редакцией И.А. Зязюна - Москва «Просвещение» 1989 год.
24. Формативное оценивание и личностно центрированное обучение. Бишкек, 2006.
- 25.Фальк Б, Марголин Л. Как побудить задавать вопросы.// Перемена, 2005.- том 6.-№ 2.
- 26.Халперн Д. Психология критического мышления. - Санкт-Петербург, 2000.
- 27.Эсенгулова М., Асекова Ж.«Сынчыл ой жүгүртүүнү өстүрүү үчүн окуу жана жазуу» программасынын хрестоматиясы. - Бишкек: ОФЦИР, 2004.
- 28.Эсенгулова М.М. Асекова Ж.Д. «Мүмкүнчүлүктөрдү кенейтүү». - Б. 2009.
- 29.Байденко В.И. Болонский процесс: структурная реформа высшего образования Европы. Изд. 3-е исправленное и допол. - М.: Исслед, центр

проблем качества подготовки специалистов, Российский Новый Университет, 2003. - 128 с.

30. Бордовская, Н.В. Педагогика: учеб, пособие для студентов вузов / Бордовская Нина Валентиновна, А. А. Реан. - СПб. Питер, 2006. - 304 с.

31. Борытко, Н. М. Педагогика: учеб, пособие для студ. высш, учеб, заведений / Н. М. Борытко, И. А. Соловцова, А. М. Байбаков; под ред. Н. М. Борытко. — 2-е изд., стер. — М.: Академия, 2013. — 496 с.

32. Анаркулов, Х.Ф. Кыргызские народные танцы как явление национальной культуры и этнопедагогике [Текст] / Х.Ф. Анаркулов // Эл агартуу. – Бишкек, 1999. – №7-8.

33. Громкова, М.Т. Педагогика высшей школы: учебное пособие / М.Т. Громкова. - М: Юнити-Дана, 2015. - 446 с.
<http://biblioclub.m/index.php?page=book&id=117717&sr=1>

34. Джурицкий, А.Н. История педагогики и образования: учеб. Для студентов вузов, обучающихся по специальностям: «Педагогика и психология», «Социальная педагогика», «Педагогика». - М.: Гуманитар, изд. Центр Владос, 2013.

35. Калюжный А.С. Психология и педагогика [Электронный ресурс]: учебное пособие / А.С. Калюжный. - Электрон, текстовые данные. - Саратов: Ай Пи Эр Медиа, 2018. - 322 с. - 978-5-4486-0138-5. - Режим доступа: <http://www.iprbookshop.pl/72814.html>

36. Киселева А.С. Инноватика в научно-педагогической деятельности: Учебное пособие. - М.: Проспект, 2018.- 144 с.

37. Коджаспирова Г.М. Педагогика. - М.: КНОРУС, 2010. - 744 с.

38. Колелов, О.П. Справочник по инновационным теориям и методам обучения, воспитания и развития личности: настольная книга педагога: справочник. - М., Берлин: Директ-Медиа, 2015. - 272 с.

39. Попков, В. А. Дидактика высшей школы: учеб, пособие для студ. вузов, обуч, по спец. 033400 - Педагогика /В. А. Попков, А. В. Коржуев. - 2-е изд., испр, и доп. - М.: Академия, 2012. - 192 с. - (Высшее профессиональное образование. Педагогические специальности).

40. Касмалиева А.С, Саралаев М.К., Абдырахманова Д.О. Дене тарбия сабагын пландоо жана окутуу ыкмалары, Бишкек, 2022г -79с.

ССЫЛКАЛАР

1. <https://elibrary.ru/defaultx.asp?> Научная электронная библиотека
2. http://poshukach.com/redir?user_type=23&type=sr&redir=eJzLKckpKLbS1y8qLc5LTdIrKtVPTixJzMIP1zCWMDQ2MIs3AAIT0_ig0Pj4eM9gIOHkGOwKpIwtLSxNjUwtzfQZGAzNzEwtDC0MLQ0YPiotiuY7wCVlsblulvWy0g4AroUd5g&src=1e0272&via_page=1
3. <http://science.sportedu.ru/news>
4. <https://edu.gov.kg/?page=2> Министерство образования и науки Киргизской Республики
5. <https://biblioclub.ru/> Университетская библиотека онлайн
6. http://poshukach.com/redir?user_type=7&type=sr&redir=eJzLKckpKLbS1y_PL8oulkvJz85JTNErKtUvy0wt188INwxxik92DEj31csoyc1hYDA0MzO1MDS1NDBlcDe8nX_2_RTN4Jj2me8vbFoGAMoLG2w&src=72c2ba&via_page=1
7. <https://rvb.ru/> Русская виртуальная библиотека (РВБ)
8. <https://www.rea.ru/ru/org/branches/ulanbator/Pages/EBS.aspx> Электронно-библиотечная система
9. <https://oneducation.ru/> Международный образовательный портал
10. <http://www.klyaksa.net/> Образовательный портал.
11. <http://studiorum.in.ua> Быстрая методическая помощь
12. <http://www.referats.com/> - Библиотека для студентов
13. <http://sci-lib.com/> - Большая Научная Библиотека.
14. <http://djvu.khakasia.ru/> - Учебники по педагогике
15. <http://www.rsl.ru/> - Российская государственная библиотека.
16. <http://www.rntb.kz> Республиканская научно-техническая библиотека
17. <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=276478&sr=1>
18. <https://elibrary.ru/defaultx.asp?> Научная электронная библиотека
19. http://poshukach.com/redir?user_type=23&type=sr&redir=eJzLKckpKLbS1y8qLc5LTdIrKtVPTixJzMIP1zCWMDQ2MIs3AAIT0_ig0Pj4eM9gIOHkGOwKpIwtLSxNjUwtzfQZGAzNzEwtDC0MLQ0YPiotiuY7wCVlsblulvWy0g4AroUd5g&src=1e0272&via_page=1
20. <http://science.sportedu.ru/news>
21. <https://edu.gov.kg/?page=2> Министерство образования и науки Киргизской Республики
22. <https://biblioclub.ru/> Университетская библиотека онлайн
23. http://poshukach.com/redir?user_type=7&type=sr&redir=eJzLKckpKLbS1y_PL8oulkvJz85JTNErKtUvy0wt188INwxxik92DEj31csoyc1hYDA0MzO1MDS1NDBlcDe8nX_2_RTN4Jj2me8vbFoGAMoLG2w&src=72c2ba&via_page=1
24. <https://rvb.ru/> Русская виртуальная библиотека (РВБ)
25. <https://www.rea.ru/ru/org/branches/ulanbator/Pages/EBS.aspx> Электронно-библиотечная система
26. <https://oneducation.ru/> Международный образовательный портал
27. <http://www.klyaksa.net/> Образовательный портал.
28. <http://studiorum.in.ua> Быстрая методическая помощь
29. <http://www.referats.com/> - Библиотека для студентов
30. <http://sci-lib.com/> - Большая Научная Библиотека.
31. <http://djvu.khakasia.ru/> - Учебники по педагогике

32. <http://www.rsl.ru/> - Российская государственная библиотека.
33. <http://www.rntb.kz> Республиканская научно-техническая библиотека
34. <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=276478&sr=1>

КАНДИДАТТЫК МИНИМУМДУК ЭКЗАМЕНГЕ КОШУМЧА ПРОГРАММАСЫ БОЮНЧА СУРООЛОР

1. Мамлекеттик документтер мектепте дене тарбия боюнча билим берүү ишин пландаштыруу.
2. Сабак-мектепте дене тарбия сабактарынын негизги түрү.
3. Жылдык пландын мүнөздөмөсү-график, чейректин иш планы жана мектептеги дене тарбия сабагынын конспектиси.
4. Педагогикалык пикир алышуу. Пикир алышуунун түрлөрү жана стилдери.
5. Окутуу процессинде спортчуларды интегралдык даярдоо.
6. Психикалык тарбия (милдеттери, мазмуну, каражаттары жана ыкмалары)
7. Адеп-ахлактык тарбия (милдеттери, мазмуну, каражаттары жана ыкмалары)
8. Патриоттуулук тарбия (милдеттери, мазмуну, каражаттары жана ыкмалары)
9. Эмгекке тарбиялоо (милдеттери, мазмуну, каражаттары жана ыкмалары).
10. Мугалимдин окуучуга коммуникативдик таасир этүүсүнүн жолдору.
11. Өнүгүүнүн өзгөчөлүктөрү: жаш курактык мезгилдерге бөлүнүшү, жалпы закон ченемдүүлүктөрү, өз алдынчалуулук өзгөчөлүктөрү.
12. Азыркы дене тарбия.
13. Дене тарбиянын функциялары.
14. Дене тарбиянын теориясы жана практикасы боюнча негизги түшүнүктөр.
15. Дене тарбия усулдары.
16. Окутуу педагогикалык жараян катары;
17. Мектептеги дене тарбия боюнча окутуу иши;
18. Мектепте дене тарбия боюнча окутуу ишинин мерчемделиши жана эсеп-кысапка алынышы.
19. Жогорку квалификациядагы спортчуларды даярдоонун азыркы тутумунун негизги түзүүчүлөрү.
20. Жогорку квалификациядагы спортчуларды даярдоонун түрлөрүнүн мүнөздөмөлөрү.
21. Педагогикалык жана көп жылдык спорттук машыгуунун структуризацияланышынын жана мезгилдештиришинин көйгөйү.
22. Спорттогу машыгуу жараянын тестирлөөнү жана мерчемдөөнү уюштуруу.
23. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол пайда болуусу жана өнүгүүсү.

24. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол техникасы жана тактикасынын эволюциясы.
25. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол күрөшү боюнча жалпы жоболор.
26. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол оюнунун классификациясы жана негизги түшүнүктөрү.
27. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол боюнча негизги түшүнүктөр.

28. Окутуунун жана машыгуулардын негиздери.
29. Психологиялык даярдык.
30. Спорттук машыгууну башкаруу.
31. Дасыккан кыргыз улуттук спортту тогуз коргоолчулардын резервин даярдоо тутуму.
32. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол боюнча илимий изилдөө иши.
33. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол боюнча материалдык-техникалык база.
34. Кыргыз улуттук спортту тогуз коргоол боюнча даярдыктагы атайын жабдыктар.

Төрага: Б. Т. Турусбеков атындагы Кыргыз мамлекеттик дене тарбия жана спорт академиясынын педагогика, психология жана дене тарбия тарыхы кафедрасынын башчысы, п.и.д., профессор

Р. Н. Токсонбаев

«20» март 2024 ж.

